

คำถาม

หนา บาง ห่าง ถึ ค่น ไม่ ค่น อย่าง ไว
แรง อ่อน ประการ ไต ฌม หยิก หรือ
ไม่ หยิก ถ้า หยิก ๗ เอง หรือ เปน
เพราะ วิธึแต่ง อย่างไต อย่างหนึ่ง. ทนวด
เครว ก็ ดี ฌม หรือ ชน ก็ ดี มี เปน
อย่าง ไว.

๖) ลูก นัยตา มี ลี สรร วรรณะ
อย่าง ไว.

๗) หัวตา กับ หางตา ไต ะดับ
กัน หรือ ไม่ หรือ หัวตา กับ หาง ตา
ข้าง ไทน สู้ต่ำ กว่ากัน เปน ประการไต
ชอบ ข้าง หางตา กับ ชอบ ข้าง หัว ตา
สู้ ต่ำ กว่า กัน เปน ประการไต.

๘) ลี สรร วรรณะ ของ ร่าง กาย
ซึ่ง ไม่ ถูก แสง แดด เพราะ เลื้อผ้
ปิด บัง เปน อย่าง ไว ผิด กัน อย่าง
ไว กับ ส่วน ของ ร่างกาย ซึ่ง ไม่ มี เครื่อง
นุ่น ห่ม ปิด บัง เลย ทารก เมื่อ แรก
คลอด มี แผ่นดำ เขียว ๗ ติด อยู่ ตาม
หลัง บ้าง หรือ ไม่ ปาน กำเนิด ชั่วครว

คำตอบ

ดำ ถึ ตก และ เส้น แรง ไม่ หยิก ชน
ตาม สรร พวงค์ กาย ขึ้น บาง เส้น อ่อน
ละเอียด ไม่ งอก งาม ชื้นข้าง ดำ.

ใน ตา พอง กลม ลี ชื้น ข้าง
เหลืออง.

หัวตา กับ หางตา ไต ะดับ ตรง กัน
ชอบ หัว ตา กับ หาง ตา กว้าง แคบ
เสมอ กัน.

ลี สรร วรรณะ ของ ร่าง กาย ซึ่ง ไม่
ถูก แสง แดด เพราะ เลื้อผ้ ปิด บัง
มี ลี ดำแดง ที่ ไม่ มี เครื่อง นุ่นห่ม
ปิด บัง เปน ลี ชื้น ข้าง ดำ.

ทารก เมื่อ แรก คลอด มี แผ่น
เขียว ๗ ชื้น ข้าง ดำ ติด หลัง ทารก
มี เมื่อ เต็ก นั้น อายุ รว ๑ ปี จ้ง หาย.

คำถาม

ชนิดนี้ มี ติดตาม ตัว ทารก ประมาณ ๑๐
ยู่ เท่า ไ้.

ประเภท ที่ ๒

ว่า ด้วย ทำเล ที่ อยู่ แล ลัทธิ ขนบ ธรรมเนียม

คำ ถาม

๑) ว่า ด้วย จาน ที่ อยู่ ทั่ว ไป.

คำ ตอบ

คน จำ พวก นี้ แต่ เดิม ชอบ ตั้ง
บ้าน เรือน อยู่ ตาม เนิน เขา และ ริม
ห้วย ธาร.

เขตร ที่ ตั้ง ของ เขา ทิศ เหนือ
จด เขา ลูก ค้าง ทิศ ใต้ จด ลำปูลนวน
ทิศ ตะวัน ออก จด เขา โป่ง อ้าย โคน
ตะวัน ตก จด ลำ น้ำ บ้าน บง.

คน จำพวกนี้ เรียก ชาติ ของ เขา
เอง ว่า ชาติละวา คน ทั่วไป ที่ ไกล
เคียง กัน ที่ เขา อยู่ เรียก ว่า ชาวบน.

๒) ว่า ด้วย จาน ที่ อยู่ โดย ฉะ
เพาะ.

หมู่บ้าน ที่ อยู่ ของ เขา แต่ เดิม
เขา ได้ จัด ตั้ง บ้าน อาไศรย ปลูก เปน
กระท่อม อยู่ ชั่ว คราว ไร่ ไบ้ ไม้
ต่าง ๆ มุง หลังคา แล กันฝน ชั่วเวลา ๓
ปี ย้าย ไป อยู่ ที่ อื่น แต่ เดียว นี้

คำถาม

คำตอบ

๓) ว่าด้วยการ นุ่งห่มตามปกติ
หญิง ชาย เขา นุ่ง ห่ม กัน อย่างไร.

ได้ ตั้ง บ้าน เรือน เปน หลัก ถาน ไม่
ย้าย ไป อย่าง แต่ เดิม.

เครื่อง สัมภาระ ใช้ สรอย ทำ ด้วย
ไม้ ใผ่ หรือ หวาย เปน พื้น.

๔) ว่า ด้วย อาหาร การบริโภค.

การ นุ่ง ห่ม ของ หญิง ชาย นุ่ง
ผ้า โจง กระเบน เปน พื้น แต่ ผู้ ชาย
นุ่ง กาง เกง บ้าง ผ้า ที่ นุ่ง ห่ม นั้น
ต้อง ซื่อ เขา ทั้ง สั้น (ทำ เองไม่ได้)
เครื่อง ห่ม มี ๒ อย่าง ตั้ง กล่าว มาข้าง
บน นี้ ประดับ ร่างกาย มีแหวน เงินและ
ทอง ใส่ ตามธรรมดาคน ชาตินี้ ตัดผม
ที่ เรียก ตาม ธรรมดา คน ชาตินี้
ตัดผม ที่ เรียก กัน ว่า ดอกกระท่อม ทั้ง
หญิง แล ชาย.

เขา บริโภค อาหาร มี ข้าว และ
ข้าว โปด เปน พื้น การ ดื่ม สุรา เมรัย
มี บ้าง การ สูบ บุหรี่ และ กันชา มี
บ้าง คนสูบ ฝิ่น ไม่มี การ กิน หมาก
พลูใช้ ปูนขาว และพลูป่า ใช้ เปลือก
สี เสียด ต่าง หมาก.

คำ ถาม

คำ ตอบ

๕) ว่า ด้วย การ ทา เนื้อ ทา ปลา.

เครื่อง พุ ต้ม ภาชนะ ไข่ สร้อย
เหล่านี้ ชื่อ เขา ไข่.

เขา เป็น คน ทา เนื้อ ทา ปลา
เครื่อง ยิง ไข่ ปืน และ นำไม้ เครื่อง
จับ ปลา ไข่ ลอบ, ไซ, ตุ่ม, จู, ลัน,
เป็น ต้น.

การ ยิง สัตว์ ป่า มี กวาง, หมู
ป่า, อีเก้ง, กระติง.

๖) ว่า ด้วย คมนาคม การ ไปมา
ต่าง ๆ

ยาน พาหนะ ไม่มี.

๗) ว่า ด้วย การ กสิกรรม.

มี การ ทำไร่ ข้าง ตาม ลัน เขา แล
ดิน ราบ และ ปลูก พัก แพง แดง ใน ไร่
ข้าง นั้น ตาม ขรรพตา เครื่อง มือ มี
จอบ. เสียม. มีด. ขวาน. ไม่มี การ
ใช้ แรง สัตว์ ใช้ แรง คน ทั้ง สิ้น.

การ เลี้ยง ปลูก สัตว์ ไม่มี.

๘) ว่า ด้วย การ ค้าขาย แล แลก
เปลี่ยน กัน.

การ ขายของ มี เช่น พลุ. สี เสียด.
เลื้อ หวาย เลื้อ ไม้ ถ้ำ เพน. ใช้ สทองค์
และ เงิน.

๙) ว่า ด้วย การ หัตถกรรม.

การ หัตถกรรม นี้ เขา ขำนาญ ใน
การ จัก สาน เช่น เลื้อ หวาย แล

คำ ถาม

๑๐) ว่า ด้วย การ รบ.

๑๑) ว่า ด้วย ขรรมนิยม การ
ปกครอง.

คำ ตอบ

เลื้อ ไม่ ลำแพน เปน ต้น.

เครื่อง อารุข ยุทธภัณฑ์ เขามี เปน
และ นำ ไม้.

การ ปกครอง แต่ เดิม คือ พวก
คน ชาติ นี้ เปน กอง ส่วย หา ไม้ ซอน
ตอก นำ ส่ง ต่อ เมือง เพ็ชรบูรณ์ มี หัว
หน้า ๑ คน นอกนั้น ต้อง ฟัง บังคับบัญชา
ธา ทุก อย่าง เช่น เมื่อ เวลา จะ ไป
เก็บ ซอน ตอก ต้อง มี เหล้า. ข้าว.
เป็ด. ไก่. นำ ไป บวงสรวง ตั้ง ศาล พิธีง
ตา ใน ป่า ฤๅญ เดือน ๑๒ แล เดือน
๖-๗ ทุก ๆ ปี ได้ ยกเงิน เงิน ชำ ราช
การ และ การ กะเกณฑ์ ครั้น ต่อ มา
เมื่อ ปี ๑๑๖ ก็ ยก เลิก เสีย คง ให้
ปฏิบัติ การ ปก ครอง ตาม พระ ราชบัญญัติ
ปฏิบัติ ปกครอง ท้องที่ ต่อ ไป จน ทุก วัน
นี้.

THE LAWĀ OR CHAUBUN IN CHANGVAD PETCHABŪN

BY

PHRA PETCHABŪNBURI

GOVERNOR OF CHANGVAD PETCHABŪN.

Translated from the Siamese by MAJOR E. SEIDENFADEN.

These people are of a red-brown colour, rather darkish, but not very different from the Thai people, of middle height, inclining more to stoutness than to meagerness. The face seen "en face" is round, "en profil" the chin springs out, but the nose, which is big, is generally flat. The ears are big, but not thick, and are set tightly to the head; the lips are thick, but the mouth is not bigger than that of the ordinary Thai people (*i.e.* in Petchabūn?)*.)

The men grow a moustache but have no whiskers, the hair on the head is thick and of black colour, straight and lank, the individual hair is thick and stiff, no curled hair occurs; the hair on the body is soft and also of black colour. The eyes are of a yellowish tint, the pupils round; the eyes are set quite horizontally with the same distance between the eyelids at both corners.

While the skin on the covered parts of the body is of a reddish brown colour, that exposed to the sun and weather is much darker. The baby child has a dark blue spot on its back (the exact place is not given) which spot disappears when the child is about one year old.

Originally these people lived in the jungle on the hills and mountain slopes along rivulets and streams; at the present time they live in a territory which to the North is limited by Khao Luk Khāng (the chin mountain), to the East by Khao Pōng Ai Khōk, to the South by the Pu Chanuen stream and to the West by the Ban Bong stream.

* All remarks put in brackets are the translator's.

The people call themselves *Lawā* and are by the neighbouring Thai called Chaubun, (officially they are called *Lawā*) and their distribution is as follows:—

Tambon Bān Khōk 95 males 94 females; tambon Bān Nā Pā in Bān Nām Lau & Bān Sadeng Ngām 71 males 69 females; tambon Thā Deng in Bān Ngiu Ngām, Bān Tin tok and Bān Tha tuang tam 109 males and 90 females, or total 528 individuals; the above-mentioned tambons are all included in the territory of Ampho' Mu'ang Petchabūn.

Originally the *Lawā* lived in temporary huts — ကုတ်တံ — the walls and roofs of which were made of leaves, and every three years they went to live in another place, but now they are settled permanently as other people. Their house utensils are partly made of bamboo, partly of rattan; their clothing consists of the “panung” but the men often wear trousers; they buy all their clothing, as they do not understand to weave; for personal adornment they use gold and silver rings as the Thai. Both sexes cut the hair according to the style called “Dok Krathum” (*i.e.* cutting the hair close to the skull leaving on the top a brushformed tuft).

The most important item of food is rice and Indian corn, spirit is occasionally drunk, tobacco as well as hemp-smoking — Kan cha — is indulged in, but opium-smoking is quite unknown; when chewing betel they use the leaves of the wild betel plant and sisiet (catechu); they buy their ricepots.

The *Lawās* are hunters and fishermen; they use as weapons muskets and cross bows and arrows; for fishing purposes they have: rōb, khai, tom, chū and lan (sorts of nets and traps). The animals hunted are deer, wild pigs, barking deer and the krathing ox. They do not possess any sort of vehicles. They cultivate both fields and rais on the hill slopes, in the last one they plant pumpkins; they do not plough the fields, all work is done by hand; their implements being the hoe, spade, axe and knife. The *Lawās* keep no domestic animals; they understand now the use of money and sell some few things as betel-leaves, sisiet, rattan mats and plaited bamboo mats, they are clever basketmakers.

From the point of view of administration these people were originally classed as "Kong sui" (*i.e.* paying taxes in form of certain products), and had to send "Khòn dòk" (*i.e.* the deadwood of which the fragrant incense sticks are made) to Mu'ang Petchabūn; they had a chief or "hua nā", whom all Lawās must obey. Before going out in the jungle to fetch the Khòn dòk they made an altar — (san phieng ta — literally "of the height of the eyes") — and here sacrificed rice spirit, rice, ducks and fowls to the spirits of the forest; these ceremonies took place in November-December and May-June every year. The Lawās were exempt from money taxes and corvée until Sok 116 (1897), when they were brought under the ordinary laws and regulations of the kingdom.

ประเภท ที่ ๓

จำ ด้วย ภาษา คำ พูด

VOCABULARY

ไทย	คำถาม English	ลาว	คำแปล Lawā
สวรรค์ ฟ้า	Heaven	ดงไก	dong kai
พระอาทิตย์	Sun	มัดตั้งไฮ	màt tâng hai
แดด	Sunshine	ตั้งไฮ	tâng hai
พระจันทร์ เดือน	Moon	กันตุ	kântu
ดาว	Star	ประกาย	prākai
พระอาทิตย์ ขึ้น	The sun rises	มัดตั้งไฮตื่น	màt tâng hai tūn
พระอาทิตย์ ตก	The sun sets	มัดตั้งไฮจี้	màt tâng hai chí
เมฆ	Cloud	เมฆ	mek
ฝน	Rain	เพลย	phloei
ลม	Wind	คะยาน	khàyān
ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ	Thunder Lightning	ซางคะเคลินฟูล	chhâng khà klsen ful
รุ้งกินน้ำ	Rainbow	ปวงคะหยาน พวงค้ำก	puang khàyān throng khāk
ทิศตะวันออก	East	ทิศมัดตั้งไฮตึง	thit màt tâng- hai tu'ng
ทิศตะวันตก	West	ทิศมัดตั้งไฮจี้	thit màt tâng- hai chí
ทิศเหนือ	North	ทิศดูป	thit dup
ทิศใต้	South	ทิศโฮง	thit hōng
แผ่นดิน หรือ ดิน	Earth	เพลติ	phle ti
ทุ่ง	Plain	ทุ่ง	thung

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
ภูเขา	Mountain	ภู	kū
ถ้ำ	Cavern	ถ้ำ	thām
หนทาง, ทาง	path	ตั้งเลอว	tàng lō'w
น้ำ	water	ต้ำก	dāk
ห้วย	stream	จ้วน	chū wàn
แม่น้ำ	river	แม่น้ำ	mè nām
ทะเล	sea	ทะเล	thàle
หนอง	lake	เฉาะ	chhò
บึง	swamp	บึง	bu'ng
โคลน	mud	คะฮุด	khàhut
ฝุ่น	fine dust	ปะติง	pàting
ผง } ล่อง }	dust	พอง ล่อง	phòng la-òng
หิน ก้อนหิน	stone	ทะมอ	thàmò
ทอง หรือ ทองคำ	gold	ทองคำ	thòng khàm
เงิน	silver	ปี้ก	pàk
เหล็ก	iron	ปะเซย	pàchcei
ทองเหลือง	copper	ทองเหลือง	thòng lu'ang
ตะกั่ว	lead	ตะกั่ว	tàkū
ดีบุก	tin	ดีบุก	dībuk
ไฟ	fire	ปะมัด	pàmàt
ควัน	smoke	หยัก	hyàk
เถ้า หรือ ชี้เถ้า	ashes	ปะติง	pàting
ถ่านไฟ	charcoal	คะจี้	khàchà
จุด	to light a fire	จองปะมัด	chòng pàmàt

คำ ถาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
ดับไฟ	to put out fire	ปะพุดปะมัด	pàphòt pàmàt
ป่า	forest	เก็ยบ	krceb
ต้นไม้	tree	ตำซู้	tām chhu
รากไม้	root	วิซุ	ri chhu
กิ่ง	branch	เก็ยบ	kieb
เปลือก	bark	กัวิซุ	kuà chhu
ใบไม้	leaf	ละซุ	là chhu
ชะเหมงไม้	bud	คะเนงซุ	kaneng chu
ลูกไม้	fruit	ลูกซุ	lūk chu
หญ้า	grass	เซออะ	chho'á
ต้นมะพร้าว	coconut palm	ตำซิดุง	tām chhi dūng
ลูกมะพร้าว	coconut	เซตชะดุง	chhet chhà dūng
ต้นหมาก	areca tree	ตำเซต	tām chhet
ลูกหมาก	areca nut	ลูกเซต	lūk chhet
ต้นกล้วย	banana tree	ตำเผล็ยต	tām phliet
พลู	betel	พลู	phlu
กล้วย	banana	เผล็ยต	phliet
ต้นส้ม	orange tree	ตำปุ่นจะ	tām pànchà
ส้ม	orange	จะ	chà
ต้นมะนาว	lemon tree	ตำมะนาว	tām mànào
ลูกมะนาว	lemon	เซตมะนาว	chet mànào
ต้นมะม่วง	mango tree	ตำเซ็ดโตก	tām chet tōk
ลูกมะม่วง	mango	เซ็ดโตก	chhet tōk
ต้นขนุน	jacktree	ตำคะโนน	tām khànōn

คำ ถาม		คำ แปล	
ไทย	English	ลาว	Lawā
อ้อย ลำอ้อย ต้นอ้อย	sugar cane	ตำเบา	tām bao
ต้นพริกไทย			
ยาเส้น ยาสูบ	} tobacco	ซุบเซน	sub sen
		ซุบตู้ต	sub dūt
ชา	tea	ชา	chhā
แตงกวา	cucumber	คะอิน	khācen
ข้าวโพด	maize	ชะลี้	chhālī
ถั่ว	bean	ชิม	chhu'm
หัวหอม	onion	คะตึบฮอม	khādceb hōm
กระเทียม	garlic	คะตึบกะทิม	khādceb kathim
มัน	sweet potato	ควาย	khwai
พริก	pimento	ปะแกว	pākēo
ข้าวเปลือก	paddy	โหะอะกวน	cho àkuen
ข้าวสาร	husked rice	ลังก้อ	làngkò
ข้าวสวย	boiled rice	โหะชะลี้	cho chhàlàng
ข้าวเหนียว	glutinous rice	โหะเนียบ	cho nceb
ทุ่งนา	rice field	ทุ่งเมช	thung chhē
หว่านข้าว เข้าปลูก	to sow rice	เพาะโหะมา	phò cho mǎ
ถอนข้าว ดำข้าว	to plant rice	ปลุกโหะ ปักโหะ	pluk cho, pāk cho
เกี่ยวข้าว	to cut rice	เล็ดโหะ	let cho
มัดข้าวเป็นฟ่อน ๆ	to bind rice in sheaves	มัดโหะ	màt cho
ต้มข้าว ตุงข้าว	to boil rice	ตุงโปง	dūn pōng

คำ ถม

ไทย	English
ครกตำข้าว	to pound rice
สากตำข้าว	rice pestle
หม้อข้าว	ricepot
ไร่	rai
ควาย	buffalo
วัว	ox
วัว ตัว กู๋	bullock
วัว ตัว เมีย	cow
วัว กระติง	sladang
วัว ป่า	wild cattle
แพะ	goat
แมว	cat
หมา	dog
เห่า	to bark
กัด	to bite
หมู	pig
กวาง	deer
กระรอก	squirrel
หนู	rat
หมู ป่า	wild boar
ลิง	monkey
เสือ ดาว	panther
เสือ	tiger

คำ แปล

ลาว	Lawā
คันทูนยักไช้	khàn un yāk chho
คันทึ๊กไช้	khàn li yāk chho
ตำบายโปง	tāmbai pōng
คะเมียะ	khà mià
เปียง	pieng
ชะโล	chhālō
ชะโลตุ้คะมัด	chhālō tu khāmāt
ชะโลตุ้ซุน	chhālō tu chhun
วัว กระติง	vuà kàthing
ชะโลเคียบ	chhālō khcēb
แพะ	phè
แมว	miao
คู	khū
เพอว	phō'w
กัด	ku't
ควัด	khrit
ทะบุง	thàbung
กระรอก	kràrōk
คะนะ	khàne
ควัด ควัด	khrit krēm
คะโนย	khànōi
แปนปอง	penpōng
แปน	pen

คำ ตาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
หมี	bear	คะมุน	khāmūn
ม้า	horse	แซ	chhè
ช้าง	elephant	จัน	chīn
แรด	rhinoceros	หู้ด	chhut
เขา ควาย	buffalo horn	คัง เปียง	khàng pieng
เล็บ แมว	cat's claw	ชะเลียมเมียว	sàliem miao
หางหมา	dog's tail	ปะตะคู	pàtā kū
เคี้ยวหมูป่า	wild boar's tusk	เนียดครีตเคี้ยว	niet khrit khrceb
ผมม้า	horse's mane	ซอ๊กหมัดแซ	chhōk màtchhè
วงช้าง	elephant's trunk	วงจัน	nguang chīn
ตัวผู้	male	ตุคะม๊าก	tū khāmāk
ตัวเมีย	female	ตุฮุน	tū chhūn
นก	bird	กั้นเลียม	kàn liem
ไก่ตัวผู้	cock	เซียงตุคะม๊าก	chhieng tū khāmāk
ไก่ตัวเมีย	hen	เซียงตุฮุน	chhieng tū chhūn
เป็ด	duck	เทีย	thia
อีกา	crow	เอี้ยก	iak
นกเขา	turtle dove	ปู	pū
ปากนก	beak	เยาปู	bao pū
ปีกนก	wing	ชะเนียงปู	chhànieng pū
ขนนก	feather	เซาะปู	sò pū
รังนก	nest	ปวยปู	puei pū
ไข่	egg	พวง	phuang
ออกไข่	to lay eggs	ดีดพวง	tūt phuang

คำ ถาม

ไทย	English
บิน	to fly
ปลา	fish
หอย	shell
หุปลา	fin
จระเข้	crocodile
กุ้ง	shrimp
เต่าบก	land tortoise
เต่าน้ำจืด	river tortoise
เต่าทะเล	sea turtle
งู	snake
จิ้งจก	lizard
จิ้งเหลน	grass lizard
กบ	frog
คางคก	toad
แมลงวัน	fly
ยุง	mosquito
ผีเสื้อ	butterfly
หนอน	caterpillar
มด	ant
แมลงมุม	spider
ผึ้ง	bee
น้ำผึ้ง	honey
ขี้ผึ้ง	wax
เปนมมนุษย์	human being
มนุษย์ชาติ	

คำ แปล

ลาว	Lawā
เปอ	pō'
กะ	kà
ไล่	lo
ตวนกะ	tuan kà
จระเข้	chorakhe
กุ้ง	khui
ที่ตุ๊กต	thi tu kun
ที่ตักโตง	thi dāk dōng
	...
โซม	sōm
จิ้งจก	ching chòk
กำพูน	kāmphūn
เคี้ยว	khiao
เคี้ยวสือก	khiao lõk
ลุย	lui
มุย	mui
เผือก	phiek
ชู้	chhu
มู๊ด	muet
แมลงมุม	malēng mum
ทราย	thrai
ตักทราย	dāk thrai
อิคทราย	it thrai
มะนีย์	mānu'i

ไทย	English	ลาว	Lawā
คนผู้ชาย	man	นาตรุษ	nǎ trui
คนผู้หญิง	woman	นาเพรา	nǎ phrao
เด็กผู้ชาย	boy	ยมยัดตรุษ	yòm yàt trui
เด็กผู้หญิง	girl	ยมยัดเพรา	yòm yàt phrao
เด็กเล็ก	child	ยมเต็ด	yòm det
คนแก่	old man	ยะพะซุ	yàphàchhu
ฉวี	husband	มาง	mǎng
เมีย	wife	เพรา	phrao
พ่อ	father	มะ	mǎ
แม่	mother	แมม	mēm
ลูกชาย	son	กวนพลีข	kuen phlia
ลูกสาว	daughter	กวนลู๊ด	kuen lūt
หลานชายที่ ๑	grandson, nephew	คะมูนชะตูป	khàmūn hàtui
หลานสาวที่ ๑	granddaughter, niece	คะมูนนาเพรา	khàmūn nǎ phrao
หลานชายที่ ๒	greatgrandson	เจานาตูป	chao nǎ tui
หลานสาวที่ ๒	greatgrand daughter	เจานาเพรา	chao nǎ phrao
พี่ชาย	elder brother	ปอง	pòng
พี่สาว	elder sister	ลู๊	lū
น้องชาย	younger brother	จี้	chi
น้องสาว	younger sister	จี้เพรา	chi phrao
ลูกพี่ ลูกน้อง	cousin	กวนลู๊ ก้วนจี้	kuan lū kuan chi
ตา	maternal grand- father	เปง	peng

คำตาม

คำแปล

ไทย	English	ลาว	Lāwā
ปู่	paternal grand- father	เป้ง	peng
ยาย	maternal grand- mother	ยวง	yuang
ย่า	paternal grand- mother	ยวง	yuang
ตัว	body	ตุ๊ก	tuk
ร่างกาย	shape, skeleton	ร่างตุ๊ก	rǎng tuk
หัว	head	เด็บ	dœb
ผม	hair	ซ็อก	sòk
หน้า	face	มัด	màt
หัวกะโหลก	skull	โป๊ะกะเด็บ	po kàdœb
หน้าผาก	forehead	ฮ้าย	hai
ตา	eye	มัด	màt
แก้ม	cheek	ทะบา	thàbǎ
หู	ear	กะตั่ว	kàtuà
จมูก	nose	ไม้ะ	mò
ปาก	mouth	ปาง	pǎng
ฝีปาก	lip	เบงปาง	beng pǎng
ฟัน	tooth	งឹยก	ngiek
ลิ้น	tongue	ตาก	tāk
ขากรรไกร	chin	เคียง	khieng
หนวดที่คอ	beard	ซ็อกเคิน	sòk khoe
คอ	neck	เก๊ะ	kò
บ่า	shoulder	พะนะ	phànà

คำ ตาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
รักแร้	armpit	รัก	rāk
แขน	arm	แมคน	khên
มือ	hand	เตย	to'i
มือขวา	right hand	เตยขวาติม	to'i sàdœm
มือซ้าย	left hand	เตยทวิ	to'i thàvī
นิ้ว	finger	ปุยเตย	pui to'i
เล็บ	nail	เล็บม	liem
อก	breast	จ้อ	chu'
นม	breasts of a woman	ตอ	tò
ท้อง	stomach	ฟุง	phung
สะดือ	navel	มะนีอ	mà'nū'
หลัง สันหลัง	back	ซิน สะซิน	sin, sà sin
ขาอ่อน	thigh	ทีลีอุน	thu' lu' un
เข่า หัวเข่า	knee	บองมละ	bông lè
ขา	leg	ทีน	thu'n
ตีน	foot	ทุง	chhung
หัวแม่ตีน	big toe	ดอ์บทุง	dòb chhung
หนัง	skin	โตะ	do
เนื้อ	flesh	ชะว่า	chhàwà
ขน	hair on the body	ช้อก	sòk
กระดูก	bone	ชะลุด	chhalūt
เลือด	blood	ชิม	chhu'm
น้ำตา	tears	ต้ากมีต	dāk māt

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
เหงื่อ เหื่อ	sweat	เหงื่อ เหื่อ	ngu'a, hu'a
น้ำนม	milk	ด้ากตย	dāk tò
น้ำปัสสาวะ	urine	ดาป่าร	dǎ pāng
คนจีน เจ๊ก	Chinese	มะเนย จีน, เจ๊ก	mancei chīn, chek
คนไทย ไทย	Siamese	มะเนียบแทน	mancei thǎn
กินข้าว	to eat rice	จ๊ะโปง	chà pōng
กินน้ำ	to drink water	โจงด้าก	chōng dāk
กินเหล้า	to drink spirits	ทรมแย้ละ	trong plè
เมา	to be drunk	บูน	būn
เกลือ	salt	จูน	ūn
พริกไทย	pepper	พริกไทย	phrik thai
น้ำตาล	sugar	ด้ากตาล	dāk tàn
น้ำมัน	oil	กะลิน	kàlin
ไข	suet	ไข	khai
เสื้อ	waist cloth	ฟ็อก	phòk
กางเกง	trousers	กางเกง	kāngkeng
ผ้าถุง	loin cloth	เน็ตคะนูน	net khànūn
เสื้อผ้า	clothes	เน็ตระชา	net sao
เข็มขัด	girdle	เข็มขัด	khemkhàt
ผ้าโพกหัว	turban	เน็ตเคียนคะต๊ีบ	net khien khàdceb
กระดุม	button	กระดุม	kràdum
รู กระดุม	button hole	รูกระดุม	chung kràdum
เกือก	shoe, slipper	ชะบัตเซิง	chhàbit chhøeng

ไทย	English	ลาว	Lawā
หมวก	hat	หมวก	muak
แหวน	ring	ตะเนียง	thànieng
ต่างหู	earring	ต่างหู	tàng hū
กำไลมือ	bracelet	กำไลมือ	kām lai mū'
กำไลตีน	ankle-ring	กำไลขุร	kām lai chhūng
สร้อยคอ	necklace	สร้อยเกาะ	sroi kò
ด้ายฟอก	cotton thread	กัณวาฟอก	kānwà phòk
ด้ายไหม	silk-thread	กัณวาไหม	kānwà nai
ผ้าสำลี	cotton-cloth	เน็ตสำลี	net samli
ผ้าแพร	silk	เน็ตแพร	net phrē
เย็บ	to sew	ซึ่	chīng
ทอ	to weave	ตาน	tān
กี่ทอผ้า	loom	กั้ตานเน็ต	kitān net
ใส่เสื้อผ้า	to dress	เซะพะ	chhò phò
ถอดเสื้อผ้า	to undress	ถอดเซะพะ	thòt chhò phò
นิคมหมู่บ้าน	village	หมู่บ้าน	mu dōng
พราง	hedge	เซะไ้	chhò chō
สวน	garden	สวน	suon
บ้านเรือน	house	โดงทับ	dōng thàb
ประตู	door	ปะตู	pàtū
หน้าต่าง	window	หน้าต่าง	nătàng
หลังคา	roof	หลังคา	làng khā
ไม้กระดาน	timber	ซูกะดา	chhu kàdā
ไม้ไผ่	bamboo	ไม้ไผ่	mai phai

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
หวาย	rattan	ลี่	lī
อิฐ	brick	อิฐ	it
เตียง	bed	เตียง	tieng
โต๊ะ	table	โต๊ะ	to
เสื่อ	mat	กันฮา	kànhā
ตะเกียง	lamp	ตะเกียง	tàkieng
ชุดคบ	torch	ชุดคบ	chhut khòb
เตาไฟ	hearth	เตาปะมัด	tao pàmàt
ฟืน	fuel	ฮั่ว	uà
ไม้กวาด	broom	ไม้กวาด	mai kwāt
กระดาษ	paper	กระดาษ	kràdāt
หมึก	ink	หมึก	nām mu'k
เขียน	to write	เขียน	khien
อ่าน	to read	อ่าน	lìn
หนังสือ	book	หนังสือ	nàngsū'
เกียน เกวียน	cart	เกียน, เกวียน	kwien, kàthè
นำพา ขับรถ	to drive	นำพา, ขับรถ	nām phā, khàb rot
เรือ	canoe	ถูก	thūk
พาย แฉว	oar	พาย, แฉว	phai, chèo
พายเรือ แฉวเรือ	to row	พายถูก, แฉวถูก	phai thūk, chèo thūk
พาย	to paddle	พาย	phai
กระสุน เกาทัณฑ์	bow	กระสุน	kràsun
ลูกศร	arrow	ลูกศร	lūk sòn

คำ ถาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
ไม้ซาง	blowpipe (?)	ทูนละฮัว	thūn là huà
โล่	shield	โล่	lō
มีด	knife	บุน	bun
เลื่อย	saw	เลื่อย	lo'ei
ขวาน	axe	ซอ	chhōng
ค้อน	hammer	ควน	khuen
เสียม	spade	บ็อก	bōk
ไถ	plough	ไถ	thai
วัน	day	ไฮ	hai
คืน	night	คิน	khun
เวลาไก่สรู้ง	dawn	เวลามัจ	velā chēng
เช้า	morning	งูน	ngūn
เที่ยง	noon	เที่ยง	thieng
บ่าย	afternoon	บาย	bai
เย็น	evening	เย็น	yen
อาทิตย์ สัปดาห์	week
เดือน	month	ตู้	tū
ปี	year	นาม	nām
ปีกลาย	last year	นามกาย	nām kai
ปีหน้า	next year	นามต้า	nām tǎ
เมื่อวานนี้	yesterday	เมื่อไฮ	mu'a hai
เมื่อวานซืนนี้	the day before yesterday	เมื่อไฮเก๊ะ	mu'a hai kò
วันนี้	to-day	ไฮเออะ	hai-ò

คำถาม

คำแปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
พรุ่งนี้	to-morrow	จนเนาะ	ngūnò
มะวันนี้	the day after to-morrow	เคาะเนาะ	khò nò
ฤดู	season	ฤดู	ridū
ฤดูหนาว	cold season	ฤดูกัด	ridū kàt
ฤดูแล้ง	hot season	ฤดูตา	ridū tao
ฤดูฝน	rainy season	ฤดูเพลย	ridū phlo'i
ไป	to go	ไอ	ai
มา	to come	โจ	chō
ขี่ม้า	to ride	ขี่ม๊	chhī chē
เดิน	to walk	ไอ	ai
วิ่ง	to run	วิ่ง	wing
ลุกขึ้น	to rise	เตอเทอะ	tō' tho'
ยืน นั่ง	to stand to sit down	เตอ ทอั้ง	tō' thòng
นอน	to lie down	ปุ่น	pūn
นอนหลับ	to sleep	ปุ่นกุษ	pūn kui
ตื่น	to awaken	เตอ	tō'
ปลุก	to wake	เตอเทอะ	tō' tho'
เห็น ทา	to see	ไมชิ	mai chhī
ได้ยิน	to hear	คมีง	khmu'ng
เสียงดัง	noise	ซางพู	chhāng phū
ดม	to smell	โซง	chhōng
กลิ่นหอม	to smell sweet	กิชะดู	kī chhà-u
กลิ่นเหม็น	to smell evil	กิชะดูย	kī chhà-ui

คำ ตาม		คำ แปล	
ไทย	English	ลาว	Lawā
พูด	to speak	เล่า	lao
ร้องเพลง	to sing	ปะแพ	pàphē
หัวเราะ	to laugh	คุด	khung
ร้องไห้	to weep	ยาม	yām
ร้องตะโกน	to cry	ยามกู	yām kū
ถ่มน้ำลาย	to spit	เจ๊ะคักปงตัก	chò khàk
ไอ	to cough	ชะดัก	chàdàk ^{pāng dāk}
หาว	to yawn	ซันอาย	sàn àib
หิว	to be hungry	หิว	hiu
หิวน้ำ อยทาน้ำ	to thirst	หิวตัก, บ็อกตัก	hiu dāk, bòk dāk
ดูด	to suck	ดูด	dūt
อาบน้ำ	to bathe	โหมตัก	hōm dāk
ล้างหน้า ล้างมือ	to wash (face, hands)	ลิวมัด, ลางเตย	liu māt, lāng _{to'i}
หวี	comb	ชะนิต	sànīt
หวีผม	the comb the hair	ซี้ดซอก	sit sòk
โกน	to shave	ซันดู	sàn dū
มีสุขภาพสบาย	to be in good health	มีสุขภาพสบาย	mī khwām suk sàbai
เจ็บ ป่วย	to be ill	เซย	chho'i
ไข้	fever	ไไข	khai
ลงท้อง	diarrhoea	ฉิพุง	chi phung
ไปถ่ายอุจจาระ	to stool	ไเออี้ด	ai it

คำ ถาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
ไปถ่ายปัสสาวะ	to urinate	อาจ	ā chū
โรคห่า	plague	จตฮา	chòt hǎ
โรคลงราก	cholera	จิต้า	chi tǎ
ฝีดาษ	small-pox	ฝี่ดาด	fī dǎt
หมอ	medicine man	หมอ	mò
ยา	medicine	ซู้บ	sūb
ตาบอด	blind	มัดบ้อด	màt bòt
หูหนวก	deaf	ต้วเคอ	tuà khǎ'
ใบ้	mute	ใบ้	bai
ขาเสีย ขาชะเผลก	lame	ขาเสีย, ขาชะเผลก	khǎ siǎ, khǎ kǎphlek
หลังโก่ง	hunchback	หลังโก่ง	làng kōng
ขี้เรื้อน	leprous	ขี้เรื้อน	khī ru'en
เกิด	to be born	เกิด	ko't
ตาย	to die	เจ็ด	cho't
ฝังคนตาย	to bury the corpse	ซุงทวก	sung thuek
เผาคนตาย	to burn the corpse	จองทวก	chōng thuek
กลัว	to be afraid	ผัด	phīt
ขโมยลัก	to steal	ขะโมยเคล็ด	khāmōi khlet
ฆ่า	to kill	ฆ่า	khǎ
ขาว	white	ซุง	sūng
ดำ	black	เพียต	phiet
เหลือง	yellow	ปะซุง	pǎhung

คำ ตาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
เขียวใบไม้	green	เจ้ะละซุ	chò là chhu
แดง	red	เซ็ง	chheng
เขียวฟ้า	blue	เจ้ะไกล	chò klai
สิ่งนี้ นี่ นี้	this	ชิงเฮ้ะ, เฮ้ะ	chhing ò, ò
หญิงคนนั้น	that woman	เพราเฮ้ะ	phrao ò
ลูกคนนี้	this child	กวนเฮ้ะ	kuen ò
สิ่งนั้น นั่น	that	ชิงเค้ะ, เค้ะ	chhing khò, khò
ฉัน แก่ฉัน	I, me	แกไ้ฮีย	kè oi
เอง แก่เอง	thou, thee	ตองเอง	tòng eng
เขา ชายแก่เขาชาย	he, him
เรา แก่เรา	we, us	ไ้ฮียแพไ้ฮีย	oi, phè oi
ท่าน แก่ท่าน	you	ท่าน	thān
เขาทั้งหลาย แก่ เขาทั้งหลาย	they, them	มตยีนอเค้ะ	tè yu' nò khò
บิดาของฉัน	my father	แมคคไ้ฮีย	mè khò oi
ลูกของเรา	our child	กวนคคไ้ฮีย	kuen khò oi
ต้นไม้สูง	a high tree	ตำซุโล	tām chhu lō
ต้นไม้ต้นนี้สูงกว่า ต้นนั้น	this tree is higher than that	ตำซุเอะชะโลกว่า ซุเต	tām chhu ò chhà lō kwà chhu te
ต้นมะม่วงต้นนี้เป็น ต้นที่สูงกว่าหมดใน สวน	this mango tree is the highest in the garden	ตำซุโลทาตา ชะโลกว่ายักว่าตำเต	tām chhu lō thā tām chhà lō kwà yu' kwà tām te
ฉันไปตลาด	I am going to the market	ไ้ฮียไปตลาด	oi pō talāt
ฉันมาจากตลาด	I come from the market	ไ้ฮียโจตลาด	oi chō talāt

คำ ถาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
พรุ่งนี้ฉันจะไปในป่า	to-morrow I shall go into the forest	รุ่งไอยจะไอเคอะ	ngūn ōi chà ai kho'
วานนี้ฉันได้ไปในป่า	yesterday I was in the forest	เมื่อไฮโฮียไอเคอะ	mu'a hai ōi ai kho'
หน้าบ้าน	in front of the house	นำโดง	nā dōng
หลังบ้าน	behind the house	หลังโดง	làng dōng
บนโต๊ะ	on the table	บนโต๊ะ	bōn to
ใต้โต๊ะ	under the table	ลอบโต๊ะ	lō to
ใครมา	who comes ?	ไอยไล	ai lō
ท่านว่าอะไร	what are you saying ?	ท่านเลามา	thān lao mō
ท่านมีลูกกี่คน	how many children have you ?	ท่านนอมกวนซักยะ	thān nōm kuen sāk yā
ท่านมาที่นี่ทำไม	why do you come here ?	ท่านใจเหาะปะโม	thān chō ò pā mō
เพราะฉันป่วย	because I am ill	เพราะไอยป่วย	phō ōi pui
ถ้าฉันหาย	if I recover	ทะไอยซุ	thā ōi chhu
ใช่	yes	ใช่	chā
เปล่า	no	ไอยเล	ō-le
ด้วยกัน	together	ดวยเก๊า	duei kō
หนึ่ง	one	มวย	muei
สอง	two	บา	bā
สาม	three	ฮู	pī
สี่	four	ฮั้น	pàn

ไทย	คำ ตาม	English	ลาว	คำ แปล	Lawā
ห้า		five	หุน		chhūn
หก		six	เลา		lao
เจ็ด		seven	ปอ		pò
แปด		eight	จาม		chām
เก้า		nine	จี้		chi
สิบ		ten	จา		chā
สิบเอ้า		eleven	จามวย		chā muei
สิบสอง		twelve	จาบา		chā bà
สิบสาม		thirteen	จายี่		chā pī
สิบสี่		fourteen	จายี่น		chā pàn
สิบห้า		fifteen	จาทุน		chā chhūn
สิบหก		sixteen	จาเลา		chā lao
สิบเจ็ด		seventeen	จาปอ		chā pò
สิบแปด		eighteen	จาจาม		chā chām
สิบเก้า		nineteen	จาจี้		chā chī
ยี่สิบ		twenty	บาห้า		bā chhā
ยี่สิบเอ็ด		twenty-one	บาหะมวย		bā chā muei
สามสิบ		thirty	หู่ชะ		pū chhā
สี่สิบ		forty	ปี่นชะ		pàn chhā
ห้าสิบ		fifty	หุนชะ		chhūn chhā
หกสิบ		sixty	เลาชะ		lao chhā
เจ็ดสิบ		seventy	เป๊ะชะ		pò chhā
แปดสิบ		eighty	จามชะ		chām chhā
เก้าสิบ		ninety	จี้ชะ		chi chhā

คำ ตาม

คำ แปล

ไทย	English	ลาว	Lawā
ร้อยหนึ่ง	one hundred	มวยไ้ชะ	muei chho
ร้อยกับหนึ่ง	one hundred and one	มวยไ้ชะ.มวย	muei chho muei
สองร้อย	two hundred	บาไ้ชะ	bā chho
สามร้อย	three hundred	ปีไ้ชะ	pī chho
สี่ร้อย	four hundred	ป่นไ้ชะ	pàn chho
ห้าร้อย	five hundred	ตุนไ้ชะ	chhūn chho
หกร้อย	six hundred	เลาไ้ชะ	lao chho
เจ็ดร้อย	seven hundred	เปะไ้ชะ	pò chho
แปดร้อย	eight hundred	จามไ้ชะ	chām chho
เก้าร้อย	nine hundred	จี้ไ้ชะ	chi chho
พันหนึ่ง	one thousand	พันหนึ่ง	phán nu'ng
หมื่นหนึ่ง	ten thousand	หมื่นหนึ่ง	mu'n nu'ng
แสนหนึ่ง	hundred thou- sand	แสนหนึ่ง	sēn nu'ng
ล้านหนึ่ง	one million	ล้านหนึ่ง	lān nu'ng

NOTE.—The transcription of the Lawā words has been done according to the system as set forth in the questionnaire by the sub-committee on anthropological, ethnographical and linguistic research; all vowels without the sign (—) are to be pronounced short.

TRANSLATOR'S NOTE.

As will perhaps be known to the readers of this Journal I have already written two papers on the preceding subject viz., in vol. XII part 3 and vol. XIII part 3, treating the Lawā or Chaubun in S. W. and N. W. Khorat. Though the Lawā living in Phetchabūn and those living in the Khorat or Nakhon Rajasima province evidently belong to the same ethnical stock and speak the same language, there are with regard to the last point certain differences, partly dialectical, partly by reason of some Taicisms which have penetrated into the speech of both groups. By comparing the list of words given by Phra Phetchabūnburi (containing about 400 besides the numerals) and that given by me in my first paper on the Chaubun (about 250), it will be seen—so far as comparison can be made—that the vast majority of the words—including nearly all “capital” words—are identical; exceptions are “father” and “mother,” for which the Khorat Lawā use “pā” and “ōng,” while the Phetchabūn Lawā use “ma” and “mem” or “mē”. It seems that the last named are more influenced by the Thai than those in Khorat both with regard to speech and manner of dress; though they live in a more primitive manner than the first, who have, at least in the Southern part of Khorat, learnt to use domestic animals. According to Phra Phetchabūn the Lawā in his district cut their hair in the old fashioned style called “phom dok khathum”, *i. e.* the hair is close cropped with exception of the top of the head, where it is left standing up stiffly as a brush; not so in Khorat, where the men cut their hair in the now prevailing style, while the women wear it long. Then the women in Phetchabūn dress in “phanung”, but their sisters in Khorat wear a sort of skirt or “sin” called “n’nikh.”

Some few words about the distribution and homes of the Lawā in this and the neighbouring countries, as also some of the few historical facts we possess about them, may be of interest here. First it must be understood that the Lawā of to day are only the poor and scattered remains of a once powerful nation occupying in all probability the whole of the Mēnam valley and Northern Siam as

well as the upper reaches of the Salween and Mekhong rivers, to the West bordering with the kindred and primitive Môn, Palaung and Wā in Burma and the Shan states; to the East, touching the territories of the also kindred Khmēr (Khamēn doem) and Kui (called Suei by the Siamese), of which the last named still occupy big tracts of the Ubon and parts of Roi Et and Udōn provinces as also the northern parts of Cambodia.

The Lawā in North Siam, *i.e.*, the Bayab province, have been described by many travellers and Mr. W. A. Graham gives a very clear and accurate picture of them in his brilliant book "Siam"; still, so far, no exhaustive description including the exact whereabouts and numbers of all the groups of this people has been made.

The late Phrayā Prachākich Korachaks in his "Phongsawadān Yonok" gives a lot of interesting and valuable information concerning the Lawā or Lwā and according to the Yonok chronicle a Khmēr vassal-king of Lavo or Lophburi conquered a part of the Lawā country, *i.e.*, the present provinces of Mahārat and Phayab, setting his daughter Nang Chamadevi to rule over it,* though later on the Lawā regained in part their independence and set up a dynasty in Chieng Sēn (A.D. 1057). One of the rulers of this dynasty was a famous Khun Chüang, a mighty warrior who extended his sway to Luang Prabang and the border of Annam, and his praise is still sung by local bards in the middle Mekhong valley. But not many generations after the Lawā were entirely subjugated by the vigorous Thai streaming down from Yünnan's plains and hills, and the Thai victory was sealed by King Mengrai, who founded Chieng Mai and was a contemporary of Phra Ruang or Ramakhamheng, the famous ruler of Sukhothai whose inscription dates from A. D. 1292. In an inscription made by the pious King Sri Dharmasokaraja of Sukhothai-Sacchanalai, A. D. 1510, we see the Lawā denounced as impious "coweaters", the civilised Thai-Khmēr subjects of the king being admonished not to sell their cattle to these barbarians. It appears that the N. W. part of the present Nakhon Sawan province was at that time still peopled by

* The date given, A.D. 528, seems—to put it mildly—exaggeratedly old; if 200 or 300 years were added, it would probably come nearer to the truth.

Lawā, who according to Colonel Gerini* had a capital called Mu'ang Soi somewhere above Raheng, of which conspicuous ruins are still left.

In the "Hmannan Yazawin Dawgyi" or Royal Burmese chronicle (translated for this Journal by Phra Phraison Salarak) it is told that in A. D. 1548, when King Mintara Shweti invaded Siam Lawā people apparently hailing from the Kānburi region brought him news about the movements of the Siamese army, and later on in the same chronicle how in A. D. 1579, the prince Nawrataza before leaving Hōngsawadi to take up the reins of government in Chieng Mai, at that time a tributary state under Burmese rule, was advised by his king "not to be too free in speech in presence of the Zimmè nobles (Zimmè=Chieng Mai) thinking they were only Lawā by race and thereby hurting their feelings"; which goes to show that firstly the Lawā were rather despised and secondly that the Chieng Mai Lāo or Lāo Yuan were probably strongly mixed with the said Lawā; at least the Burmese thought them to be so. As will be seen from the preceding the Lawā of the 11th and 12th centuries were—at least in Northern Siam—not an entirely barbarous people; they showed a warlike spirit and possessed also some social organisation. If we are to believe Lawā traditions as also the events related in the Mu'ang Yōng chronicle, their ancestors had founded a powerful empire several centuries B. C. (?), which extended from the Mēkhong-Salwin plateau Eastwards to Tonkin with a capital near Mu'ang Lēm. This empire was overthrown by the Southwards marching Thai at a still uncertain but no doubt very remote date. It is well known that on some of the so-called Karen drums there are representations of junks. As the Karen never reached the sea-coast, and as these drums have been found elsewhere in territories formerly occupied by Lawā, whose sway, as we just have heard, once extended to the sea-coast, it is more than reasonable to believe that the drums are of Lawā or at least of Indonesian origin, the Karen later on learning the art from the Indonesians. (I here quote the opinion of M. H. Parmentier †).

* See his book "Researches on Ptolemy's Geography of Eastern Asia" pp. 55, 58, 59, 117, 118, 119, 143 and 161.

† See Bulletin de l'École Française d'Extrême-Orient, XVIII, i.

It is also interesting to note that the Khā Chianai, a savage and warlike tribe living on the western slopes of the great Annamese cordillera so far South as latitude 13° 60' have preserved the Phrayā Chüang legend, according to which this hero, who is also *theirs*, shall return with the advent of Phra Sri Ariya Mettraya, the fifth Buddha, to re-establish the former Chüang empire in all its might and glory. Colonel Gerini was of the opinion that both the Lawā and other people living in S. W. China were civilised and organised by Indian princes and adventurers who emigrated from the Ganges valley several centuries before the Christian Era, a tempting hypothesis but still so far only a hypothesis. But I have wandered far away from our poor Lawā in Khorat and Phetchabūn; my excuse, for having done so, is only that I thereby hope to have awaked the interest of my readers and incidentally that of possible future collaborators in the research work so successfully started by the Sub-Committee on anthropology, ethnography and languages so that we may receive new information from them in a near future concerning among other topics also that of the Lawā. A list of words showing some of the dialectic differences between the language of the Khorat and Phetchabūn Lawā is attached at the end of this paper.

Bangkok, 25th June 1921.

ERIK SEIDENFADEN.

English	Khorat Lawā	Phetchabūn Lawā
heaven	rangai	dongkai
sun	ta-ngai	màt tânghai
north and south	use Thai words	use proper Lawā words
mountain	kuol	kū
stream	krōng	chū wàn
river	dāk	mēnām (Thai)
fire	kamad	pàmàt
extinguish fire	ploet kamad	paphòt pàmàt
forest	panom	krœb
fruit	sek su	lūk chhu
grass	kampat	chho'-à
sugar	dāk dān	bao
paddy	srow	cho àkuan
ricefield	srē	thung chhē
ox	song	chhàō
dog	suol	khū
crocodile	kayān	chorakhē (Thai)
egg	wei	phuang
hen	sang tu chul	chhieng
to fly	pāl	po'
snake	khlik	sōm
fly	dui	lui
human being	mani	mānu'i
man	pitruī	nā trui
woman	prau	nā phrao
son	kuan trui	kuen phlia
daughter	kuan prau	kuen lūt
father	pā	mā
mother	ōng	mēm or mē
skin	sanām	do
beard	sok me	sōk khœn

English	Khorat Lawā	Phetchabūn Lawā
breast	diri	chu'
salt	pa-uol	ūn (ūl ?)
sandal	wak thu'ng	chhábit cheng
earring	trang	tāng hū (Thai)
silk	mai (Thai)	net phrē
house	sangki	dōng tháb
canoe	rüa (Thai)	thūk
arrow	ta-ngā	lūk so'n (Thai)
axe	suang	chhōng
day	ta-ngai	hai
night	badam	khu'n (Thai)
morning	lanur	ngūn
yesterday	asā-ngai	mu'a hai
to-morrow	muol	ngūn ò
to go	arl or ā	ai or bò
to come	lōng	chō
to run	tariep	wing (Thai)
to see	kamai	maichhī
to die	kajēk	cho't
yellow	prajun	pāhung
green	laichok	chò lá chhu
red	palheng	chheng
I	vōi	ōi
you	phè	tong eng
we	boei	ōi
my mother	ōng dak vōi	mē khō òi
high	salōng	lō
in front of	nang jam ò	nā (Thai)
behind	sang krau	làng (id)
over	kandul	bon (id)
under	kantrom	lō
this	kong-ò	chhing-ò, ò

English	Khorat Lawā	Phetchabūn Lawā
seven	trau	lao
twenty	bar sui	bā ^ˆ chhā ^ˆ
thirty	bi sui	pī ^ˆ chā ^ˆ
one hundred	mui chok	muei chho

E. S.

